

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 592/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Bezákom, PhD., advokátom, Klincová 15, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5To/7/2022 z 21. júla 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2TdoVS/3/2022 z 5. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených v čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5To/7/2022 z 21. júla 2022 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 2TdoVS/3/2022 z 5. septembra 2022. Navrhuje zrušiť obe napadnuté rozhodnutia, vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, zakázať v pokračovaní porušenia jeho práv a priznať mu náhradu trov konania. Sťažovateľ požaduje odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí, ako aj nariadenie dočasného opatrenia spočívajúceho v povinnosti najvyššieho súdu zdržať sa v konaní sp. zn. 5To/7/2022 vykonávania napadnutých rozhodnutí do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry ČVS:PPZ-339/NKA-BA2-2020 z 2. decembra 2020 bolo sťažovateľovi

vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona.

3. Z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku podal prokurátor 4. decembra 2020 návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Predmetnému návrhu Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 7Tp/6/2020 zo 6. decembra 2020 vyhovel a sťažovateľa vzal do väzby.

4. Proti uzneseniu zo 6. decembra 2020 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú senát 5T najvyššieho súdu v zložení JUDr. Juraj Kliment (predseda senátu), JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Štíft (ďalej len „senát 5T“) uznesením č. k. 5Tost/56/2020 zo 7. januára 2021 zamietol.

5. Proti uzneseniu zo 7. januára 2021 podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal (okrem iného) zaujatosť JUDr. Juraja Klimenta. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 300/2021-53 z 9. decembra 2021 vyslovil porušenie sťažovateľovho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru v súvislosti s jeho právom na zákonného sudcu, a to uznesením zo 7. januára 2021, ktoré zároveň zrušil. Ústavný súd nepovažoval za potrebné vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie so zreteľom na skutočnosť, že sťažovateľ bol medzičasom prepustený z väzby na slobodu.

6. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. 7T/5/2021 zo 17. marca 2022 (ďalej len „odsudzujúci rozsudok“) bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona a iné, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne bol sťažovateľovi uložený trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad v trvaní jedného roka.

7. Proti odsudzujúcemu rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Predmetné odvolanie napadlo senátu 5T, ktorý pracuje v rovnakom zložení, v akom prijal uznesenie zo 7. januára 2021. O podanom odvolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

8. Proti všetkým členom senátu 5T podal sťažovateľ 22. júna 2022 námietku zaujatosti. Vo vzťahu k JUDr. Jurajovi Klimentovi sťažovateľ uviedol, že v danej veci nie je zákonným sudcom, pretože ústavný súd nálezom z 9. decembra 2021 konštatoval jeho zaujatosť. Sťažovateľ považoval za zaujatých aj JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta, pretože boli tiež členmi senátu 5T, ktorý ako senát rozhodujúci o sťažovateľovej väzbe nevenoval pozornosť argumentácii produkovanej v sťažnosti proti uzneseniu zo 6. decembra 2020, významným spôsobom prispel k nezákonnému obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa a napokon aj k nezákonnosti trestného stíhania sťažovateľa. Sťažovateľ tiež podotkol, že senát 5T bude v odvolacom konaní preskúmať zákonnosť vlastného postupu a rozhodovania z prípravného konania.

9. Najvyšší súd uznesením z 21. júla 2022 rozhodol o podanej námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku tak, že JUDr. Juraj Kliment nie je vylúčený z konania a rozhodovania. O námietkach zaujatosti produkovaných vo vzťahu k JUDr. Petrovi Hatalovi a JUDr. Petrovi Štíftovi najvyšší súd podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku s poukazom na § 31 ods. 1 Trestného poriadku nekonal.

10. Proti uzneseniu z 21. júla 2022 podal sťažovateľ 3. augusta 2022 sťažnosť, ktorú najvyšší súd uznesením z 5. septembra 2022 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

III.

Argumentácia sťažovateľa

11. V argumentačnej chronológii ústavnej sťažnosti sťažovateľ najskôr žiada ústavný súd, aby podľa § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodov hodných osobitného zreteľa neodmietol prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie pre jej neprípustnosť z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Následne sťažovateľ odôvodňuje, prečo sa domáha zrušenia uznesenia z 5. septembra 2022, ako aj uznesenia z 21. júla 2022. V ďalšej sťažnostnej argumentácii sťažovateľ odôvodňuje tvrdené zásahy do ním namietaných ustanovení ústavy a dohovoru najskôr vo vzťahu k základnému právu na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy a následne v relácii k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napokon sťažovateľ žiada ústavný súd, aby s poukazom na § 129 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení a súčasne aby podľa § 130 zákona o ústavnom súde nariadil dočasné opatrenie, ktorým by najvyššiemu súdu uložil povinnosť zdržať sa výkonu napadnutých uznesení, a to až do právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

12. V úvode sťažnostných argumentačných línií sťažovateľ uvádza, že dôvody ústavnej sťažnosti možno uplatniť aj ako dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a e) Trestného poriadku. V danom prípade však podľa názoru sťažovateľa existujú v súlade s § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu neodmietnuť prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie pre jej neprípustnosť z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Predmetný návrh sťažovateľ odôvodňuje tromi okruhmi.

13. Pokiaľ ide o prvý argument, sťažovateľ upriamuje pozornosť ústavného súdu na to, že predsedom senátu 5T je JUDr. Juraj Kliment, ktorý v danej veci nemôže byť na základe nálezu z 9. decembra 2021 zákonným sudcom. Sťažovateľ je názoru, že ak predmetný senát sťažovateľovo odvolanie zamietne, pričom následne nebude vyhovené ani potenciálne podanému dovolaniu, predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu budú musieť byť na základe budúcej ústavnej sťažnosti zrušené pre nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu produkovaného v náleze z 9. decembra 2021.

14. V druhom rade sťažovateľ podotýka, že v prípade zamietnutia odvolania podaného proti odsudzujúcemu rozsudku nastúpi výkon vysokého trestu odňatia slobody, kde bude musieť očakávať rozhodnutie o prípadnom dovolaní a potenciálnej ústavnej sťažnosti. Súčasne sťažovateľovi v dôsledku uloženia trestu prepadnutia majetku prepadne majetok.

15. Napokon v treťom rade sťažovateľ argumentuje, že rozhodovanie najvyššieho súdu o prípadnom dovolaní môže trvať dlhý čas, počas ktorého sa sťažovateľ bude nachádzať vo výkone trestu odňatia slobody.

16. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje, prečo sa domáha nielen zrušenia uznesenia z 5. septembra 2022, ale aj uznesenia z 21. júla 2022. Zrušenie len uznesenia z 5. septembra 2022 by bolo neefektívne a predlžovalo by právnu neistotu sťažovateľa. Ak by totiž ústavný súd pristúpil výlučne k zrušeniu uznesenia z 5. septembra 2022, najvyšší súd, viazaný právnym názorom ústavného súdu, by musel na základe predošlej sťažovateľovej sťažnosti zrušiť aj uznesenie z 21. júla 2022 a vrátiť vec senátu 5T na ďalšie konanie. Tým by nastala taká istá procesná situácia, k akej by došlo, ak by ústavný súd zrušil obe napadnuté uznesenia. Navyše, len zrušenie oboch napadnutých uznesení umožňuje ústavnému súdu vyriešiť porušenie referenčných ustanovení ústavy a dohovoru aj vo vzťahu k senátu 5T.

17. Namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu sťažovateľ v podstate upína na záver o formalistickej interpretácii § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 362b Trestného poriadku, ktorú najvyšší súd prezentoval v uznesení z 5. septembra 2022.

18. V chronologickej postupnosti sťažovateľ najskôr upriamuje pozornosť na konštrukciu § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Hoci ústavný súd v náleze z 9. decembra 2021 konštatoval, že u JUDr. Juraja Klimenta možno mať pochybnosti o jeho nestrannosti, v dôsledku čoho JUDr. Juraj Kliment nie je v sťažovateľovej veci zákonným sudcom, najvyšší súd v uznesení z 5. septembra 2022 v podstate podotkol, že vertikálna kasačná viazanosť najvyššieho súdu predmetným právnym názorom ústavného súdu by sa podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatnila len v prípade, ak by ústavný súd vrátil vec najvyššiemu súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Ústavný súd však takto nepostupoval vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ bol medzičasom prepustený z väzby na slobodu. Pokiaľ teda vec napadne v ďalšom štádiu konania senátu, ktorého členom je JUDr. Juraj Kliment, najvyšší súd nebude musieť postupovať v intenciách zmieneného nálezu a môže si o veci urobiť odlišný úsudok. S týmito úvahami vyjadruje sťažovateľ nespokojnosť, keď prezentuje názor, že uvedená interpretácia je formalistická, popiera zmysel a účel zákona, ide na ťarchu sťažovateľa a stáva sa ústavne neudržateľnou. Podľa sťažovateľa nebolo zámerom zákonodarcu, aby štátne orgány nerešpektovali kasačný nález ústavného súdu v prípade, ak sa daná vec nevracia porušovateľovi základných práv a slobôd na ďalšie konanie. Ústavný súd mohol vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie práve preto, aby bol JUDr. Juraj Kliment vylúčený aj z ďalšieho konania a rozhodovania v sťažovateľovej veci. Sťažovateľ argumentuje, že § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde je potrebné vykladať analogicky v prospech sťažovateľa a viazanosť právnym názorom ústavného súdu vzťahnúť aj na prípady, ak ústavný súd nevráti vec na ďalšie konanie tomu, kto zrušené rozhodnutie vydal, hoci daný orgán v konaní ďalej pokračuje.

19. Pokiaľ ide o normatívnu konštrukciu obsiahnutú v rámci § 362b Trestného poriadku, z daného ustanovenia podľa sťažovateľovho názoru nevyplýva viazanosť najvyššieho súdu právnym názorom produkovaným ústavným súdom v kasačnom náleze len v prípade vrátenia veci na ďalšie konanie, ale aj vtedy, ak vec na ďalšie konanie vrátená nie je. Záver najvyššieho súdu o opačnom výklade predmetného ustanovenia podľa mienky sťažovateľa neobstojí.

20. Sťažovateľ ďalej podotýka, že otázka zaujatosti JUDr. Juraja Klimenta je predbežnou otázkou, o ktorej už bolo podľa § 7 ods. 1 Trestného poriadku ústavným súdom právoplatne rozhodnuté, takže najvyšší súd si o nej nemôže v ďalšom konaní urobiť samostatný úsudok.

21. Napokon je sťažovateľ toho názoru, že najvyšší súd v uznesení z 5. septembra 2022 používa zmätočné odkazy na predošlú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1Tošs/53/2007 z 10. januára 2008, na ktoré najvyšší súd poukazuje, sa týka rozdielnosti právnych názorov všeobecných súdov a ústavného súdu na právne otázky, čo samo osebe nemôže viesť k vylúčeniu sudcu. Dôvod vylúčenia JUDr. Juraja Klimenta z konania v sťažovateľovej veci však nepredstavuje názorová odchýlka tohto sudcu od právneho názoru ústavného súdu, ale pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktoré ústavný súd vyriekol v náleze z 9. decembra 2021.

22. Pokiaľ ide o porušenie referenčných kritérií čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažovateľ najskôr vyjadruje nespokojnosť s tým, že najvyšší súd sa v uznesení z 21. júla 2022 nestotožnil s právnymi závermi ústavného súdu prezentovanými v náleze z 9. decembra 2021. Ústavný súd podľa mienky sťažovateľa netvrdí, ako sa to usiluje interpretovať najvyšší súd, že synovec JUDr. Juraja Klimenta, prokurátor [REDAKOVANÉ], bol v trestnej veci sťažovateľa dozorujúcim prokurátorom. Záver ústavného súdu o tom, že [REDAKOVANÉ] bol v sťažovateľovej veci činný, nemožno vykladať tak, že vykonával v danej veci dozor, ale tak, že sťažovateľa spoločne s prokurátorom [REDAKOVANÉ] vypočúval. Slovné spojenia „vykonávať dozor“ a „byť činný v trestnej veci“ nemožno zamieňať. Zmätočný je potom aj interpretatívny záver najvyššieho súdu vyplývajúci z uznesenia z 5. septembra 2022, podľa ktorého najvyšší súd v uznesení z 21. júla 2022 mal na mysli to, že [REDAKOVANÉ] nebol v trestnom stíhaní sťažovateľa činný vôbec.

23. Ďalšia sťažnostná argumentácia súvisí s tvrdenými vyhrážkami, ktoré mal [REDAKOVANÉ] adresovať sťažovateľovi. Tvrdenie sťažovateľa, že [REDAKOVANÉ] sa mu mal vyhrážať, nie je podľa názoru najvyššieho súdu spôsobilé ohroziť nestrannosť JUDr. Juraja Klimenta, pretože ak podľa ustálenej rozhodovacej praxe podanie žaloby o ochranu osobnosti alebo podanie trestného oznámenia nespôsobuje vylúčenie sudcu, o to menej môžu mať zmienený následok takéto prejavy obvineného namierené proti osobe, ktorá je príbuzná konajúceho sudcu. Uvedené konštatovanie sa sťažovateľovi javí zmätočné. JUDr. Juraj Kliment sa javí ako zaujatý preto, lebo v prípravnom konaní preskúmaval námietky smerujúce proti konaniu jeho synovca [REDAKOVANÉ] vo veci zastrašovania a nátlaku na sťažovateľa, nie preto, že sťažovateľ na JUDr. Juraja Klimenta alebo na [REDAKOVANÉ] podal trestné oznámenie.

24. Následne sťažovateľ v rozpore so záverom najvyššieho súdu tvrdí, že v danej veci neboli vykonané dôkazy spochybňujúce sťažovateľovo tvrdenie o vyvíjaní nátlaku na jeho osobu zo strany [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na účel získania jeho priznania a usvedčenia ďalších osôb. Práve naopak, vykonané mali byť dôkazy, ktoré sťažovateľove tvrdenia podporujú. Najvyšším súdom tvrdené písomné ospravedlnenie sťažovateľa obom uvedeným prokurátorom nie je podľa sťažovateľovho konštatovania súčasťou spisu. Závery uznesenia z 5. septembra 2022 v tejto súvislosti porušujú aj právo sťažovateľa na rovnosť zbraní, pretože konajúci súd nevzal do úvahy skutkové okolnosti v prospech sťažovateľa, pričom sťažovateľovi na neprospech argumentoval okolnosťami, ktoré nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch.

25. Ďalšia námietka smeruje k nevysporiadaniu sa s argumentáciou sťažovateľa, ktorú produkoval v sťažnosti proti uzneseniu z 21. júla 2022 a ktorá sa dotýkala zaujatosti JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta. Sťažovateľ netvrdí, že okolnosť, že obaja sudcovia boli činní pri rozhodovaní o jeho väzbe, ich bez ďalšieho diskvalifikuje z konania a rozhodovania o podanej obžalobe.

K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však podľa sťažovateľa dôjde vtedy, ak o vine obvineného rozhoduje sudca, ktorý predtým rozhodoval o jeho väzbe ako sudca pre prípravné konanie, a (teda nie bez ďalšieho, ako vyplýva z uznesenia z 5. septembra 2022) vnútroštátne právo zároveň vyžaduje pre uvalenie väzby existenciu kvalifikovaného podozrenia, že obvinený spáchal stíhaný trestný čin, pretože sa tým stiera rozdiel medzi konštatovaním prostého podozrenia a konštatovaním viny.

26. Napokon sťažovateľ opätovne poukazuje na dôvody obsiahnuté v sťažnosti podanej proti uzneseniu z 21. júla 2022, podľa ktorých „... *v prípade, ak mu všetci členovia senátu 5 T Najvyššieho súdu, ktorý má ešte len rozhodovať o jeho odvolaní proti odsudzujúcemu rozsudku Špecializovaného trestného súdu, už vopred oznámia, že o niektorej z jeho odvolacích námietok, ktorú si ešte ani len nemohli naštudovať (pretože túto námietku ešte sťažovateľ len hodlá podrobne zdôvodniť, čo Najvyššiemu súdu vo svojom odvolaní a jeho prvom doplnení avizoval), jednoducho rozhodovať nebudú, pretože takáto námietka je irelevantná, nemožno takéto ich vyjadrenie posudzovať inak, ako exaktný dôkaz ich subjektívnej zaujatosti vo vzťahu k jeho trestnej veci*“. S prezentovanými argumentmi sa najvyšší súd v uznesení z 5. septembra 2022 vysporiadal podľa sťažovateľa len formálne.

27. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení sťažovateľ odôvodnil závažnou ujmom, ktorá mu v dôsledku ich výkonu hrozí. Obáva sa, že ešte pred rozhodnutím ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti bude právoplatne obmedzený na osobnej slobode rozhodnutím vydaným senátom 5T, ktorý pracuje v nezákonnom zložení. Podľa sťažovateľa bude v budúcnosti dôvodné očakávať zrušenie predmetného očakávaného rozhodnutia výrokom ústavného súdu.

28. Napokon sa sťažovateľ venoval odôvodneniu návrhu na nariadenie dočasného opatrenia. Sťažovateľ tvrdí, že odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení nemá *stricto sensu* vplyv na ich právoplatnosť. Preto môže nastať procesná situácia, keď najvyšší súd ešte pred meritórnym rozhodnutím ústavného súdu rozhodne o sťažovateľovom odvolaní s absurdným odôvodnením, že tak vykonať mohol, keďže obe rozhodnutia sú napriek odloženiu ich vykonateľnosti právoplatné.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

29. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.1. K namietanému porušeniu ustanovení ústavy a dohovoru uznesením z 21. júla 2022:

30. Pokiaľ ide o uznesenie z 21. júla 2022, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať toto uznesenie, keďže ho už preskúmal na základe sťažnosti iný senát najvyššieho súdu, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu základným právam

sťažovateľa (m. m. III. ÚS 682/2017, II. ÚS 46/2018, II. ÚS 134/2018, II. ÚS 206/2018, II. ÚS 236/2018, II. ÚS 272/2018, III. ÚS 175/2018, IV. ÚS 507/2020). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu z 21. júla 2022 podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol.

IV.2. K namietanému porušeniu ustanovení ústavy a dohovoru uznesením z 5. septembra 2022:

31. K námietke porušenia príslušných referenčných noriem uznesením z 5. septembra 2022 ústavný súd v zhode so sťažovateľovým názorom podotýka, že argumentačné línie uplatňované v ústavnej sťažnosti možno subsumovať pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a e) Trestného poriadku.

32. Ústavný súd v naznačenej súvislosti akcentuje, že uznesenie z 5. septembra 2022 nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej, ale procesné rozhodnutie, ktorého predmetom je riešenie parciálnej otázky zaujatosti sudcu. Toto uznesenie je integrálnou súčasťou postupu najvyššieho súdu v prebiehajúcom trestnom konaní a ako také nie je prekážkou toho, aby si najvyšší súd ako súd rozhodujúci o potenciálne podanom neskoršom dovolaní urobil vlastný úsudok o námietke zaujatosti JUDr. Juraja Klimenta. Inak povedané, dovolací súd nie je viazaný právoplatným procesným rozhodnutím o námietke zaujatosti učinенým počas konania. Podanie námietky zaujatosti a následné vecné rozhodnutie o nej nemôže v takýchto prípadoch vylučovať uplatniteľnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Inak by strácalo zmysel pravidlo podľa prvej vety § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Pre možnosť použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zákonodarca ustanovil pravidlo, podľa ktorého je nevyhnutné, aby dovolateľ predmetnú námietku, v danom prípade námietku zaujatosti JUDr. Juraja Klimenta, uplatnil už v skoršom štádiu trestného konania, ak mu bola známa.

33. Ústavný súd napokon konštatuje, že trestné konanie sa z hľadiska jeho priebehu posudzuje ako jeden celok, a to aj vo vzťahu k jednotlivým parciálnym právam tvoriacim súčasť práva na spravodlivý trestný proces (napríklad právo na nestranný súd). Z uvedených dôvodov ústavný súd uzatvára, že nie je vylúčené, aby dôvody uvedené v ústavnej sťažnosti sťažovateľ uplatnil v rámci dovolacieho prieskumu, ktorého potenciálnym procesným podkladom bude sťažovateľom podané dovolanie.

34. Vo vecnej nadväznosti na záver o prípustnosti dovolania podrobil ústavný súd prieskumu sťažnostnú argumentáciu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré majú s poukazom na § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde odôvodniť prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie napriek nepodaniu dovolania.

35. K dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd východiskovo podotýka, že ich uplatnenie musí mať výnimočnú povahu. Vyplýva to z ústavnej povahy koncepcie vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov, konkrétne zo systematiky siedmej hlavy ústavy (oddelenosť ústavného súdництва od všeobecného súdництва), ako aj z čl. 127 ods. 1 ústavy normujúceho okrem iného princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu. To znamená, že pri ochrane základných práv a slobôd sa z procesného a chronologického hľadiska jednoznačne

uprednostňuje právomoc všeobecných súdov, kým právomoc ústavného súdu má povahu prostriedku *ultima ratio*.

36. Prvý dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle sťažostnej argumentácie spočíva v tvrdení, podľa ktorého ak bude JUDr. Juraj Kliment súčasťou rozhodovacieho telesa konajúceho o sťažovateľovom odvolaní, neprichádza po potenciálom zamietnutí odvolania a nevyhovení prípadne podanému dovolaniu na podklade podanej ústavnej sťažnosti do úvahy iný záver, než zrušenie týchto rozhodnutí ústavným súdom pre nerešpektovanie právneho názoru vysloveného v náleze z 9. decembra 2021. Ústavnému súdu je zrejmé, že sťažovateľ v tomto prípade odôvodňuje splnenie procesnej podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde) meritórnou argumentáciou a predpokladom budúceho rozhodnutia, či už najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu alebo ústavného súdu. Ústavný súd však dáva sťažovateľovi do pozornosti, že ide o argumentáciu založenú výlučne na hypotetickom predpoklade, ktorý sa, čo sa týka výsledku, nespája s istotou alebo nevyhnutnosťou. Rovnako tak ústavný súd konštatuje, že zloženie senátu prejednávajúceho odvolanie sťažovateľa sa môže do vyhlásenia meritórneho rozhodnutia zmeniť. V tejto súvislosti ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou podotýka, že až po rozhodnutí vo veci samej možno jednoznačne definovať, či je konanie najvyššieho súdu zaťažené vadou významnou z hľadiska základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či meritórne rozhodnutie ovplyvňujúce hmotnoprávne postavenie jeho účastníkov bolo výsledkom konania a rozhodovania vylúčeného sudcu (m. m. napr. III. ÚS 390/2010). Ústavný súd z tohto dôvodu nemohol sťažovateľom produkovanú ponuku dôvodu hodného osobitného zreteľa prijať a na tomto argumentačnom základe konštatovať prípustnosť ústavnej sťažnosti.

37. Ďalšia argumentačná línia, ktorou sa sťažovateľ usiluje odôvodniť prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie napriek neuplatneniu dovolacieho práva, sa upína na vysoký trest odňatia slobody, ktorého uloženie sťažovateľovi hrozí. Ústavný súd uvádza, že miera intenzity zásahu do základných práv a slobôd môže odôvodňovať prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie postupom podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. To však platí, pravda, len vo všeobecnej rovine. Prísnosť uloženého trestu je totiž najvyšším súdom ovplyvniteľná len čiastočne, keďže trestné sadzby za spáchané trestné činy určuje (kvantifikuje) zákon. Ďalej ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd bude v sťažovateľovej odvolacej veci rozhodovať nielen o treste, ale aj o vine, a v prípade, ak vinu neskonštatuje, uloženie trestu neprichádza do úvahy. Napokon je pre ústavný súd podstatné, že akceptáciou tohto dôvodu hodného osobitného zreteľa by v podstate došlo k faktickej novelizácii zákona o ústavnom súde. To by v rozpore s vôľou zákonodarcu vtelenou do účinnej dikcie § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde prakticky založilo potrebu konštatovania prípustnosti ústavnej sťažnosti napriek nevyužitíu opravných prostriedkov, ktoré má ešte sťažovateľ k dispozícii, pri každej ústavnej sťažnosti podanej proti neprávoplatne skončenému trestnému konaniu, v ktorom bol uložený relatívne vysoký trest odňatia slobody. Z uvedených dôvodov nemohol ústavný súd prisvedčiť ani tejto časti sťažostnej argumentácie.

38. Napokon sťažovateľ argumentuje, že na rozhodnutie o výsledku ústavnej sťažnosti podanej proti meritórnemu rozhodnutiu, ktoré vzíde z trestného konania vedeného proti nemu, môže čakať dlhý čas. Aj v tomto prípade ide podľa názoru ústavného súdu o hypotetický predpoklad, ktorý sám osebe nemôže založiť prípustnosť ústavnej sťažnosti z dôvodu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na medializovaný prípad ██████████

■■■■■, ústavný súd považuje za potrebné dať sťažovateľovi do pozornosti skutkové pozadie avizovaného prípadu. Skutkové okolnosti tohto jedného prípadu boli výrazne odlišné, čoho dôsledkom je nemožnosť porovnávania trestného konania vedeného proti ■■■■■ so sťažovateľovým prípadom. Ústavný súd preto nemohol ústavnú sťažnosť prijať na ďalšie konanie ani s poukazom na tento argument.

39. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu z 5. septembra 2022 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojitosti s § 55 písm. d) tohto zákona pre neprípustnosť.

40. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnostnom petite. Rovnako neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o odklade vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí a o navrhovanom dočasnom opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu